Ed. **362. Nefndarálit**

um frv. til laga um afnám laga nr. 1 8. marz 1920, um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi.

Frá minni hluta allsherjarnefndar.

Ég hefi ekki getað orðið samferða háttvirtum samnefndarmönnum mínum, sem leggja til að fella niður innflutningshöftin. Vil ég stuttlega færa fram rök fyrir þeirri skoðun.

1. Svo fjarri fer því, að þjóðin megi við að auka innflutning misjafnlega þarfrar vöru, að landið hefir orðið á miðju ári að taka erlent bankalán til að standa straum af gjöldum erlendis, og samkvæmt skýringu stjórnarinnar er ekki útilokað, að eitthvað af þessu láni verði að varanlegri skuld.

2. Tveir af bankastjórum þjóðbankans telja fráleitt að afnema nú þá löggjöf, sem höftin byggjast á.

3. Annar af þessum tveim bankastjórum álítur, að full ástæða væri til að hefta meir og með betra skipulagi innflutning til landsins heldur en gert hefir verið.

4. Stjórn þjóðbankans viðurkennir, að ef innflutningshöftin eru felld niður, yrði að herða á gjaldeyrishöftum, og myndi það aðhald þá verða bönkunum erfitt.

5. Reynsla er fengin um það, t. d. af póstskuld Íslandsbanka við Danmörku frá kreppuárunum eftir að heimsstyrjöldinni lauk, að ef innstæður myndast í landinu, sem bankarnir vilja eða geta ekki yfirfært, þá kemur þar að lokum, að skuldina verður að greiða erlendis.

6. Það er fyrirsjáanlegt, að erlendir menn myndu lána vörur til Íslands, og kaupendur þeirra safna innstæðum á sínu nafni i bönkunum um þær upphæðir, sem bankarnir treystu sér ekki til að greiða. Síðan færu erlendu eigendurnir að selja þessar innieignir á Íslandi, og myndaðist þannig gjaldeyris-

verzlun utan um bankana, sem væntanlega myndi skapa mikla örðugleika um öryggi íslenzkrar krónu.

7. Eins og nú hagar til um verzlun milli þjóðanna er með hverjum degi orðin meiri þörf fyrir rikisstjórnina að geta haft hönd í bagga með um það, hvaða vörur eru fluttar inn í landið. Þetta vald getur rikisstjórnin ekki haft nema með ríkisverzlun eða höftum á verzluninni.

Að öllu þessu athuguðu sýnist mér það augljóst, að þarfir þjóðarinnar heimta meiri og betur skipulögð innflutningshöft heldur en hingað til, en allra sízt að afnema þær litlu skorður, sem um stund hafa að verulegu leyti bjargað verzlunarjöfnuði landsins.

Alþingi, 7. des. 1933.

Jónas Jónsson.

Fylgiskjal I.

SAMBAND ÍSL. SAMVINNUFÉLAGA

Reykjavík, 20. nóvember 1933.

Út af bréfi yðar, dags. 16. þ. m., þar sem þér leitið umsagnar vorrar um frumvarp um afnám laga nr. 1 8. marz 1920, um heimild fyrir landsstjórnina til að takmarka eða banna innflutning á óþörfum varningi, viljum vér taka fram eftirfarandi:

1. Vér litum svo á, að nauðsyn á hagstæðum verzlunarjöfnuði fyrir landið sé engu síður fyrir hendi nú en árið 1931, þegar rikisstjórnin tók heimildarlögin frá 1920, um takmörkun eða bann á innflutningi á óþörfum varningi, til framkvæmda, en svo sem kunnugt er hafa innflutningshöftin orðið til þess að bæta verzlunarjöfnuð landsins gagnvart útlöndum að miklum mun.
2. Innflutningshöftin hafa greitt mjög mikið fyrir sölu innlendra framleiðsluvara í landinu. Sérstaklega má þar tilnefna mjólkurafurðir, og mundi það valda óbætanlegu tjóni fyrir þá, sem þessa framleiðslu stunda, ef hömlunum væri nú létt af. Sama máli gegnir um aðrar landbúnaðarvörur, sem mikið er notað af í landinu. Innflutningur frá útlöndum á samskonar vörum mundi valda miklu tjóni.
3. Iðnaður Íslendinga hefir aukizt að talsverðum mun síðustu árin, og er ekki vafi á, að innflutningshöftin eiga sinn þátt í því. Afnám þeirra mundi verða til þess, að hann ætti miklu örðugra uppdráttar, og sennilega mundu sumar af þeim starfsgreinum, sem byrjað er á, verða að hætta. Er auðséð, hvílíkt tjón af slíku gæti orðið.

Af framangreindum ástæðum leggjum vér eindregið til, að frumvarpið verði fellt.

Virðingarfyllst.

pr. pr. Samband ísl. samvinnufélaga,

S. Kristinsson.

Til

allsherjarnefndar efri deildar.

Fylgiskjal II.

BÚNAÐARFÉLAG ÍSLANDS

Reykjavík, 17. nóvember 1933.

Út af heiðruðu bréfi allsherjarnefndar efri deildar Alþingis, dags. 16. þessa mánaðar, hefir stjórn Búnaðarfélags Íslands í dag gert eftirfarandi ályktun:

„Stjórn Búnaðarfélags Íslands telur, að umsögn af sinni hálfu eigi einungis að snerta innflutning þeirra vara, sem framleiddar eru innanlands af landbúnaðinum. Telur stjórn Búnaðarfél. Ísl., að ríkisstjórnin verði að hafa heimildir til að hefta innflutning slíkra vara frá útlöndum til verndunar innlendri framleiðslu, enda verði sú heimild notuð í samráði við Búnaðarfélag Íslands".

Virðingarfyllst.

Theodór Arnbjörnsson, frá Ósi.

Til
allsherjarnefndar efri deildar Alþingis.